

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 22 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- По Україні близько 610 700 споживачів не мали електропостачання, близько 176 700 споживачів перебували без газопостачання.
- Нові кібератаки РФ на об'єкти критичної інфраструктури України зафіксували у Держспецзв'язку. Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події CERT-UA виявила розповсюдження електронних листів зі шкідливими документами, які використовують теми ядерного тероризму та звернень від податкової.
- За даними ДП "Оператор ринку", понад 47% електроенергії, проданої у травні на РДН та ВДР, походило з гідроенергії, приблизно по 20% припадало на електроенергію, вироблену з ядерного палива та відновлюваних джерел, біля 10% – на електроенергію, вироблену з вугілля та газу.
- Держава встановила фактично повний контроль на ринку газу. За інформацією голови правління "Нафтогазу" Юрія Вітренка, компанія забезпечує постачання газу для 100% підприємств ТКЕ та майже 98% домогосподарств. Крім того, група контролює близько 60% обсягу розподілу газу через власні та передані в управління оператори ГРМ.
- Вітренко також заявив, що "Нафтогаз" у липні може подати новий позов проти "Газпрому" в Стокгольмський арбітраж за невиконання вимоги "качай або плати" у контракті на організацію транзиту. Сума претензій може перевищувати 12,2 млрд дол. Водночас, "ОГТСУ" нагадав про можливість "Газпрому" наростити обсяги транзиту до контрактних 77,2 млн куб. м на добу.
- Верховна Рада прийняла за основу "газовий пакет" законопроектів, які передбачають встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на

комунальні послуги для населення, гарантії виконання спеціальних обов'язків і врегулювання заборгованості - за рахунок, зокрема, залучення 188 млрд грн донорської допомоги.

- **Уряд оголосив про запуск програми мікрогрантів із загальним бюджетом близько 5 млрд грн.** Передбачається надання близько 20 тисяч грантів підприємцям в обсязі 150-250 тис. грн, після відбору заявок (бізнес-планів), поданих через портал "Дія" або "Ощадбанк".

Атаки

Російські хакерські угруповання здійснюють нові кібератаки на об'єкти критичної інфраструктури України, використовуючи теми ядерного тероризму та звернень від податкової, [повідомили](#) у Держспецзв'язку. Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України CERT-UA виявила розповсюдження електронних листів зі шкідливими документами "Nuclear Terrorism A Very Real Threat.rtf" або "Накладення Штрафних Санкцій.zip" (від імені Державної податкової служби), відкриття яких призведе до завантаження та запуску шкідливої програми.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжує [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по виділеній лінії "Добротвірська ТЕС-Замость" рівним графіком в обсязі 210 МВт щогодинно. Також, за [даними](#) "Укренерго", експорт до Молдови становить 142 МВт. При цьому, "Енергоатом" продовжує викупати на [щоденних аукціонах](#) по 150 МВт пропускнуї спроможності до Молдови рівним графіком. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

У рамках [відновлення](#) "Укренерго" пошкодженої мережевої інфраструктури, у південно-східному регіоні повернуто в роботу повітряну лінію 330 кВ, що дало змогу відновити транзит електроенергії в регіоні. У східному регіоні підготовлена до випробувань та включення в мережу ще одна повітряна лінія 330 кВ. Також тривав ремонт на ділянках ліній, що проходять поряд. У центральному регіоні продовжувався огляд трас ліній разом із саперами для остаточного розмінування.

Функціонування ринку електроенергії

За даними ДП "Оператор ринку", електроенергія, реалізована на РДН та ВДР у травні, мала таке [походження](#) (за джерелами): 47,38% – гідроенергія, 20,34% – ядерне паливо, 17,24% – енергія сонячного випромінювання, 5,66% – вугілля, 4,32% – природний газ, 1,61% – енергія вітру, 0,99% – біогаз, 0,25% – біомаса, 0,18% – мазут. Також для 2,03% проданої електроенергії джерело походження не визначено або не вказано.

Ринок "на добу наперед" (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії практично [не змінилася](#) і на 22 червня становила 2247,88 грн/МВт·год (+0,1% до попереднього дня). При цьому, біржові ціни на ринках країн Східної Європи продемонстрували подальше синхронне зростання. Індекси Base РДН Словаччини та Угорщини у 4,5-4,6 рази [перевищували](#) значення індексу Base РДН

України; ціновий спред із ринками Румунії та Польщі становив 3,8 та 3,1 рази, відповідно.

Загальний обсяг торгівлі помірно [знизився](#) до 12,6 тис. МВт·год (-9,3% до попереднього дня). Водночас, пропозиція також продемонструвала відчутне зменшення – до 56,3 тис. МВт·год (-17,3%). У сукупності ці фактори спричинили подальше незначне зменшення профіцитності РДН: розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю скоротився з 4,9 до 4,5 разів. У [структурі купівлі](#) 51,1% займали постачальники, 48,8% належало операторам мереж, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР помірно [скоротилася](#) і на 21 червня становила 2157,34 грн/МВт·год (-13,9% до попереднього дня). При цьому, загальний обсяг торгівлі продовжив зростати – до 1,7 тис. МВт·год (+27,5% до попереднього дня). Водночас, пропозиція надалі демонструє спадну динаміку – до 30,8 тис. МВт·год (-22,4%), що в сукупності з динамікою торгівлі призвело до подальшого відчутного зменшення профіцитності ВДР – розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю зменшився з 29 до 18 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину (97,9%) займали постачальники, 1,5% належало виробникам, 0,6% – операторам мереж.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 21 червня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 729 населених пунктів, загалом близько 610 700 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 24 700 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, протягом доби фахівцями відновлено електропостачання для 7 133 родин у 20 населених пунктах Краматорського, Бахмутського та Покровського районів. Без електропостачання залишалися жителі 319 населених пунктів (за [даними](#) Міністерства енергетики - понад 347 100 споживачів);
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 35 500 споживачів залишались знеструмленими та для 1 200 споживачів відновлено постачання. 21 червня фахівцями місцевого ОСР [відновлено](#) пошкоджену внаслідок бойових дій ділянку дволанцюгової повітряної лінії напругою 110 кВ у районі Харкова П'ятихатки. Відновлена повітряна лінія живить підстанцію "Жуковського", яка забезпечує електроенергією мікрорайон Велика Данилівка, онкоцентр, Національний аерокосмічний університет, промислові підприємства та міський електротранспорт;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 22 червня, без електропостачання залишались 21 473 споживачів у 78 населених пунктах. Протягом минулої доби фахівці ОСР відновили енергопостачання для майже 17 000 споживачів (16 260 в Оріхівському та 685 у Пологівському районах);
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 22 червня частково або повністю пошкоджено 407 об'єктів електропостачання, знеструмленими залишались 97 населених пунктів (з них 1 частково) Баштанського та Миколаївського районів;
- у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 10:00 21 червня, у громадах, з якими можливо зв'язатися, ситуація залишалась напруженою,

електропостачання відсутнє повністю на території 2 громад (Високопільська та Калинівська) та частково – у 4 громадах (Нововоронцовська, Новоолександрівська, Музиківська та Великоолександрівська). Загалом, щонайменше 46 населених пунктів перебували без світла;

- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, 22 червня ворог здійснив обстріли по території двох громад, внаслідок чого с. Велика Костромка Зеленодольської громади залишилось без електропостачання;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 22 червня, 12 242 споживачів у 27 населених пунктах не отримували послугу з постачання електроенергії;
- у **Київській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, 21 червня негода та шквали вітру спричинили масові аварійні відключення електроенергії. Станом на ранок 22 червня фахівці відновили роботу 87 ліній і 2 689 трансформаторних підстанцій та повністю заживили 69 населених пунктів та 122 – частково. Повністю чи частково знеструмленими залишалися 19 населених пунктів, а також 14 ліній електропередачі напругою 6-10 кВ та 120 трансформаторних підстанцій. Крім того, через велику кількість повалених дерев зафіксовано багато обривів в мережах 0,4 кВ, які живлять будинки споживачів;
- в **Одеській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, станом на 10:00 22 червня, через негоду знеструмлено 9 населених пунктів, пошкоджено 6 повітряних ліній та 69 трансформаторних підстанцій, найбільше – в Одеському районі міста. Тривали роботи з ліквідації наслідків;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Сумській області** була відсутня на час підготовки огляду.

Сектор газу

Робота ГТС

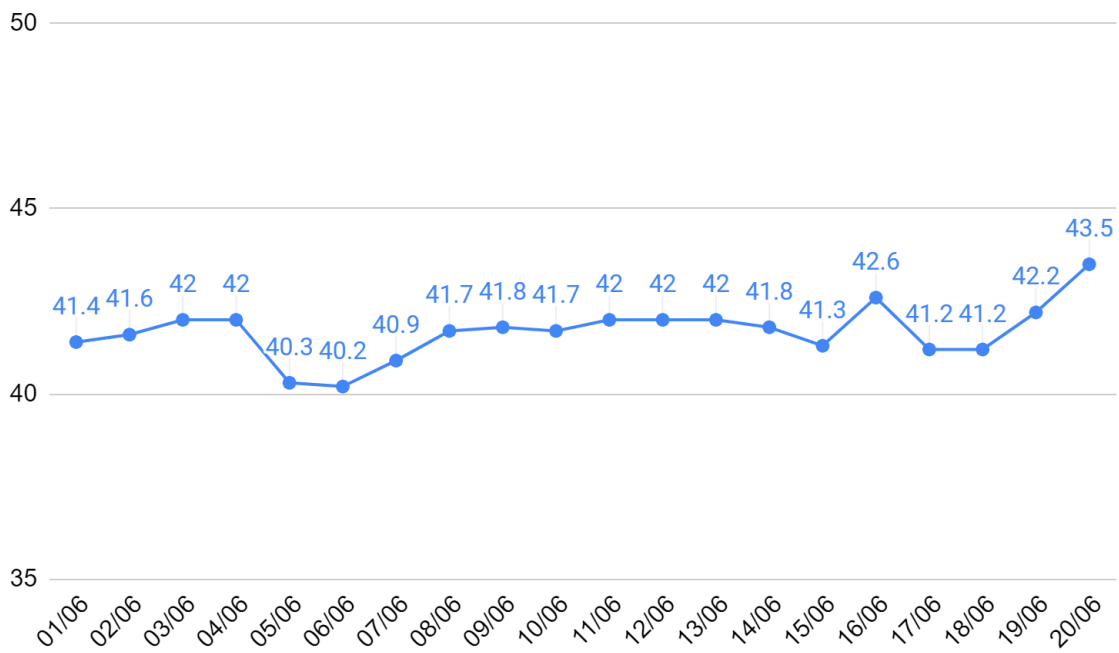
Обсяг транзиту газу через територію України в період 20 червня зріс на 1,3 млн куб. м і становив 43,5 млн куб. м. Ці обсяги становлять лише 40% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з ЄС здійснювався через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") обсягом 1,6 млн куб. м. Разом з тим, частина цих обсягів може становити транзит з Польщі до Угорщини через Україну, оскільки за 20 червня через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") з української ГТС транспортувалось 0,9 млн куб. м газу.

У ТОВ "Оператор ГТС України" [вкотре нагадали](#) про можливість "Газпрому" наростити обсяги транзиту через українську ГТС. Російський монополіст забронював та має доступ до потужностей точки з'єднання "Суджа" у 77,2 млн куб. м на добу, хоча зараз фактичний транзит коливається в межах 41-43 млн куб. м на добу. Крім того, досі є технічні можливості перевести 32,4 млн куб. м. добового транзиту, втраченого через припинення роботи точки з'єднання "Сохранівка", на "Суджу" і таким чином вийти на контрактні обсяги.

Також "ОГТСУ" [повідомив](#) про впровадження комплексної автоматизованої системи керування підприємством SAP S/4 HANA, яка дозволить підвищити якість процесів планування та обліку, підвищити ефективність управління ремонтами ГТС.

Транзит російського газу через територію України (на точках з'єднання "Сохранівка" та "Суджа"), млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Функціонування ринку газу

На [прес-конференції](#) голова правління "Нафтогазу" Юрій Вітренко повідомив, що зараз компанія забезпечує постачання газу для 100% підприємств теплової комунальної енергетики (ТКЕ) та майже 98% побутових споживачів (домогосподарств). Крім того, група контролює близько 60% обсягу розподілу газу через власні та передані в управління оператори ГРМ.

Також Вітренко вказав окремі цифри газового балансу: обсяг газу в сховищах становить 10,5 млрд куб. м. Водночас, "Укргазвидобування" в поточному році планує видобуток на рівні 12 млрд куб. м. Щомісячний обсяг закачування газу до сховищ становить близько 900 млн куб. м. Для забезпечення ринку достатнім обсягом газу, крім компенсацій з держбюджету, також планується залучати кредитні кошти від ЄБРР, додатково до вже наданої лінії у 300 млн дол.

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету Міністрів, станом на 21 червня без газопостачання залишалися близько 176 700 споживачів.

В **Донецькій області** ситуація не змінилась - майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Станом на 16 червня розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій.

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ [провів ремонт](#) обстріляних ворогом газорозподільних мереж в Чугуївському районі, таким чином запобігши відключенню 3 000 абонентів. Крім того, в обласному центрі [продовжувались](#)

відновлювальні роботи в мікрорайоні Північна Салтівка, який значно постраждав від російських обстрілів.

У **Херсонській області** [станом на 10:00 21 червня](#) про значні зміни в газопостачанні не повідомлялось – повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). Разом з тим, в окремих із цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. У 4 громадах (Тягинська, Горностаївська, Великолепетиська, Рубанівська), що користуються зрідженим газом, запаси на мінімумі, ще у одній (Новорайська) газ у балонах закінчився.

В **Запорізькій області** станом на ранок 22 червня без газопостачання [залишались](#) 81 001 абонентів у 107 населених пунктах. Минулої доби через пошкодження газопроводів низького тиску у місті Оріхів без газопостачання залишилися 23 споживача. Разом з тим, у м. Оріхів було усунуто пошкодження на інших газопроводів низького тиску, завдані раніше того ж дня внаслідок обстрілу.

У **Миколаївській області** загалом за час війни, станом на ранок 22 червня, [пошкоджено](#) 635 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні з 21 червня), внаслідок чого без газу залишалось 6 097 (-1 275) абонентів.

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 22 червня близько 900 абонентів у 22 населених пунктах області (-1 в порівнянні з минулою добою) не отримували послугу з постачання газу.

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Сумській області** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Верховна Рада прийняла за основу "газовий пакет" законопроектів ([№№ 7427, 7428, 7429](#)), який передбачає встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на комунальні послуги для населення за рахунок, зокрема, залучення більше 180 млрд грн від міжнародних партнерів.

Проект закону [№ 7427](#) передбачає протягом воєнного стану та 6 місяців після його скасування заборону на підвищення цін на газ для побутових споживачів від рівня 24 лютого, підвищення тарифів на послуги розподілу газу, постачання теплової енергії та гарячої води, а також примусу побутового споживача до оплати заборгованості. Також передбачається, що НКРЕКП отримає право за зверненням постачальника "останньої надії" (ПОН) переводити споживачів на базову річну пропозицію комерційного постачальника, запропонованого ПОН.

Різницю в тарифах з урахуванням накопичених боргів тепловикам, операторів ГРМ, постачальникам газу компенсуватимуть з держбюджету за методикою Кабміну виключно для розрахунків з "Нафтогазом" та з метою відновлення інфраструктури. При цьому обсяг державних видатків для [компенсації витрат](#) постачальників у рамках спеціальних обов'язків складатиме 150 млрд грн, врегулювання заборгованості на ринку газу – 76 млрд грн, субвенції місцевим бюджетам на покриття різниці в тарифах – 38,2 млрд грн.

Також Верховна Рада схвалила в цілому законопроекти ([№№ 5688, 5689](#)), які надають податкові та митні пільги для індустріальних парків. Зокрема, передбачається скасування ПДВ при імпорті нового обладнання у разі його використання на території парку у цільових сферах: переробній промисловості або

науково-дослідної діяльності. Також депутати планують звільнити резидентів індустріального парку від податку на прибуток на 10 років за умови спрямування прибутку на розвиток парку.

Уряд [оголосив](#) про запуск програми мікрогрантів із загальним бюджетом близьком 5 млрд грн з метою стимулювання розвитку малого бізнесу. Передбачається надання близько 20 тисяч грантів підприємцям в обсязі 150-250 тис. грн, після відбору заявок (бізнес-планів), поданих через портал "Дія" або АТ "Ощадбанк". Йдеться про можливість запустити будь-який мікробізнес, як-то пошив одягу і взуття, хімчистка, сервісний чи ремонтний центр, СТО, монтажні роботи. Крім цього, анонсовані ще дві програми грантів: на створення або розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства, а також на створення або розвиток тепличного господарства.

Кабінет міністрів також [розширив](#) перелік підстав для проведення позапланових перевірок бізнесу під час воєнного стану, включивши до нього виконання міжнародних зобов'язань України. Як і раніше, перевірки проводяться на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері.

НКРЕКП в рамках засідання 21 червня [прийняла](#) низку рішень, зокрема щодо:

- оприлюднення проекту змін до ліцумов щодо [встановлення](#) до оператора системи передачі вимог забезпечення комплаєнсу, сертифікації системи управління якістю, безпекою праці та протидії корупції;
- [врегулювання](#) зміни постачальника побутовими споживачами газу без необхідності засвідчення відсутності боргу перед діючим постачальником;
- внесення [змін](#) до оформлення результатів перевірок НКРЕКП;
- [відновлення](#) подачі ліцензіатами низки форм звітності до НКРЕКП за період з 24 лютого;
- оприлюднення проекту [змін](#) до процедури зміни постачальника на роздрібному ринку електроенергії.

Голова правління "Нафтогазу" Юрій Вітренко [заявив](#), що компанія у липні може подати новий позов проти "Газпрому" до Стокгольмського арбітражу, оскільки "Газпром" не виконує вимогу "качай або плати" за контрактом на організацію транзиту. Сума претензій "Нафтогазу" може перевищувати 12,2 млрд дол. Зазначимо, що умови контракту з "Газпромом" передбачають термін 45 днів на досудове врегулювання суперечок між сторонами.

Юрій Вітренко також [підтвердив](#), що "Нафтогаз" проводить переговори щодо імпорту скрапленого природного газу (LNG) в Україну у четвертому кварталі цього року. Водночас, компанія опрацьовує технологічні можливості, аби забезпечити фізичне транспортування LNG в Україну, або здійснити операції своп.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).